

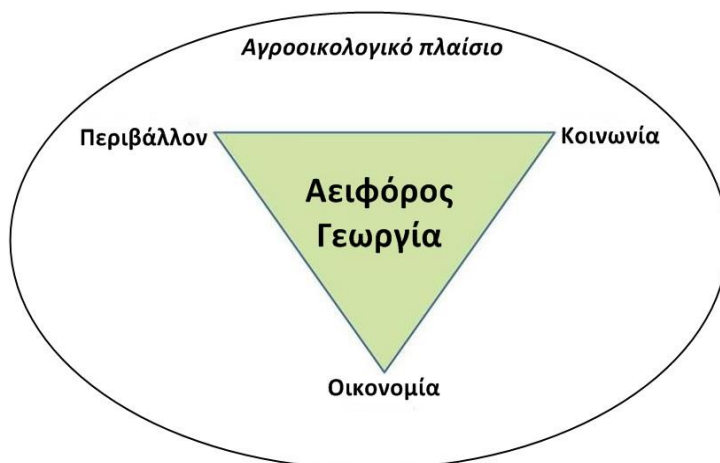
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ & ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ: ΕΡΓΑΛΕΙΑ, ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΓΡΟΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

AGROECOLOGY GREECE

Τεχνική αναφορά

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της γεωργικής παραγωγής είναι από τα ζητήματα άμεσης προτεραιότητας για τις αγροτικές πολιτικές παγκοσμίως, καθώς έχουν σημαντικό αντίκτυπο σε φυσικούς πόρους, όπως το έδαφος, το νερό, την ατμόσφαιρα, το κλίμα και τη βιοποικιλότητα. Οι επιπτώσεις αυτές χαρακτηρίζονται γενικότερα ως το “Περιβαλλοντικό αποτύπωμα” της γεωργίας και εξαρτώνται έως ένα

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της γεωργικής παραγωγής είναι από τα ζητήματα άμεσης προτεραιότητας για τις αγροτικές πολιτικές παγκοσμίως, καθώς έχουν σημαντικό αντίκτυπο σε φυσικούς πόρους, όπως το έδαφος, το νερό, την ατμόσφαιρα, το κλίμα και τη βιοποικιλότητα. Οι επιπτώσεις αυτές χαρακτηρίζονται γενικότερα ως το “Περιβαλλοντικό αποτύπωμα” της γεωργίας και εξαρτώνται έως ένα μεγάλο βαθμό από τις εισροές που

μεγάλο βαθμό από τις εισροές που χρησιμοποιούνται στα αγροτικά συστήματα παραγωγής, τόσο από άποψη ποσότητας όσο και της φύσης τους. Παραδείγματα τέτοιων εισροών είναι η ενέργεια από μη ανανεώσιμες, ορυκτές πηγές, που χρησιμοποιείται είτε άμεσα ως καύσιμα & ηλεκτρική ενέργεια, είτε έμμεσα για την παραγωγή συνθετικών λιπασμάτων.

χρησιμοποιούνται στα αγροτικά συστήματα παραγωγής, τόσο από άποψη ποσότητας όσο και της φύσης τους. Παραδείγματα τέτοιων εισροών είναι η ενέργεια από μη ανανεώσιμες, ορυκτές πηγές, που χρησιμοποιείται είτε άμεσα ως καύσιμα & ηλεκτρική ενέργεια, είτε έμμεσα για την παραγωγή συνθετικών λιπασμάτων, φυτοπροστατευτικών προϊόντων και

Αγροοικολογικό Δίκτυο Ελλάδος
Agroecology Greece

Το Αγροοικολογικό Δίκτυο Ελλάδος (Agroecology Greece) αποτελεί ένα δίκτυο και πλατφόρμα για την προοπτική και ανάδειξη της Αγροοικολογίας ως Επιστήμη, Πρακτική και Κίνηση. Σκοπός είναι η δικτύωση ερευνητών / εκπαιδευτών, κυρίως γεωτεχνικών, για την πληροφόρηση και ανταλλαγή γνώσης & έρευνας, στοχεύοντας στην εξοικείωση με τις αρχές και πλαίσιο της Αγροοικολογίας στην Ελλάδα και την μετάβαση των συστημάτων παραγωγής τροφίμων προς μια βιώσιμη μορφή, καθώς και στη Διατροφική Ασφάλεια και Αυτάρκεια.

μηχανημάτων. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, έχει αποδειχθεί πως γεωργικά συστήματα ήπιας διαχείρισης, όπως η βιολογική γεωργία, επιτυγχάνουν υψηλότερες επιδόσεις σε διάφορες εκφράσεις του περιβαλλοντικού αποτυπώματος συμπεριλαμβανομένων της ενεργειακής κατανάλωσης & απόδοσης και τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που προκαλούν την κλιματική αλλαγή.

Πως εκτιμάται όμως το περιβαλλοντικό αποτύπωμα όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας & τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου; Τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί διάφορες εργαλειακές προσεγγίσεις για την εκτίμηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και απόδοσης στον τομέα των τροφίμων και τη γεωργική παραγωγή, ανάλογα με το επιθυμητό επίπεδο ανάλυσης & αναφοράς. Έτσι, η αυξανόμενη χρήση ενέργειας και οι γεωργικές πρακτικές που απελευθερώνουν αέρια του θερμοκηπίου εκφράζονται αντίστοιχα με το Αποτύπωμα Ενέργειας (Energy footprint) και του Διοξειδίου του Άνθρακα (CO₂ footprint). Τα κατάλληλα πλαίσια & εργαλεία εκτίμησης αυτών των μεγεθών είναι η λεγόμενη “Ανάλυση Κύκλου Ζωής” (Life Cycle Assessment) καθώς και διεθνή πρότυπα και ανάλογα ψηφιακά εργαλεία που σκοπό έχουν να αναδείξουν και να βελτιώσουν

περιβαλλοντικά τις πρακτικές που ακολουθούνται στην πρωτογενή παραγωγή.

Πέρα όμως από τις συγκεκριμένες

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
ΗΠΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ,
ΟΠΩΣ Η ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΟΥΝ
ΥΨΗΛΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ
ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ
ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ
ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ

περιβαλλοντικές επιπτώσεις, η σύγχρονη τάση στην περιβαλλοντικά προσανατολισμένη γεωργία είναι η ολιστική εκτίμηση και βελτίωση της αειφορίας. Αυτό ήδη έχει εκφραστεί στις βασικές αρχές αντίστοιχων Αγροοικολογικών παραδειγμάτων, όπως η Βιολογική Γεωργία. ενώ η Διεθνής Ομοσπονδία των Κινημάτων Βιολογικής Γεωργίας (IFOAM), από το 2015 κάνει λόγο πια για το “Organic 3.0”, μια προοπτική δηλαδή, η οποία επανατοποθετείται και βάζει τις ολικές επιπτώσεις του συστήματος καλλιέργειας στο προσκήνιο, συμπεριλαμβανομένων της επίδρασης στο κλίμα και των αντίστοιχων κοινωνικών / οικονομικών προεκτάσεων.

Προσδιορίζονται έτσι, προτεραιότητες και προκλήσεις για

μια πραγματικά αειφόρο γεωργία, όπως η ανθεκτικότητα και προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή, η πρόσβαση σε κεφάλαιο και επαρκές εισόδημα, η διαθεσιμότητα γης, νερού, σπόρων, καθώς και η καλή διαβίωση ζώων, η επαρκής και υγιεινή διατροφή και η αποφυγή αποβλήτων στα συστήματα παραγωγής τροφίμων. Ταυτόχρονα, επισημαίνεται πως δεν είναι δυνατό τα παραπάνω να στοιβαχθούν σε ένα διαρκώς διευρυνόμενο σύνολο προτύπων και κανόνων ελέγχου και πιστοποίησης και κρίνει απαραίτητο ένα πιο ολιστικό μοντέλο καθώς και μια δυναμική στρατηγική προς την αυξημένη υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών.

Για την υλοποίηση των παραπάνω αναγνωρίζεται πως πέρα από τις καθορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις, όπως ορίζονται σε πολλούς κρατικούς κανονισμούς ελέγχου και πιστοποίησης της βιολογικής γεωργίας και από τα πρότυπα & στόχους του IFOAM, απαιτείται επίσης μια κουλτούρα συνεχούς βελτίωσης μέσω πρωτοβουλιών, τόσο ιδιωτικών όσο και δημόσιων, προς τις κατευθυντήριες ορθές πρακτικές, προσαρμοσμένες στις τοπικές προτεραιότητες. Καταλήγουμε λοιπόν σε μια ολιστική προσέγγιση, με τρόπο που ήδη έχει τεθεί εντός του αγροοικολογικού πλαισίου στην γεωργία, με στόχο ένα αγροδιατροφικό σύστημα φιλικό προς το περιβάλλον, οικονομικά βιώσιμο & κοινωνικά δίκαιο.

Διαβάστε περισσότερα:
Organic 3.0: <http://bit.ly/2lyurOh>
SAFA: <http://bit.ly/1loAZa3>

Επιμέλεια-σύνταξη αναφοράς:
Βασίλειος Γκισάκης
Δρ. Γεωπόνος

Αγροοικολογικό Δίκτυο Ελλάδος - Agroecology Greece
Για την Αγροοικολογία ως επιστήμη, Πρακτική και Κίνηση

www.agroecology.gr
info@agroecology.gr